

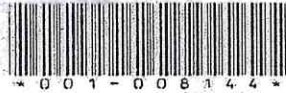
JOA

ग्रंथ

वल्ली आम्हा सोयरी

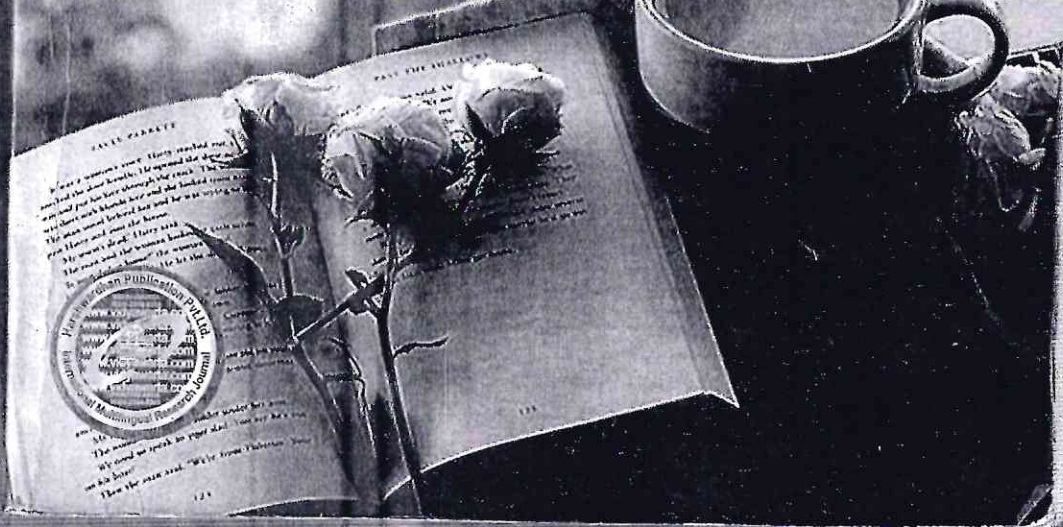
प्रा. योगेश बी. डफल

346.07/DAP

* 0 0 1 - 0 0 8 1 4 4 *

Acc. No : SR-8144

ग्रंथ वल्ली आम्हा सोयरी

- © प्रा. योगेश भगवान डफळ
- ❖ **Publisher :**
Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
Limbaganesh, Dist. Beed (Maharashtra)
Pin-431126, vidyawarta@gmail.com
- ❖ **Co-Publisher :**
Shri Padmamani Jain College, Pabal,
Tal. Shirur, Dist. Pune-412403

❖ **Printed by :**
Harshwardhan Publication Pvt.Ltd.
Limbaganesh, Dist. Beed, Pin-431126
www.vidyawarta.com

❖ **Page design & Cover :**
H.P. Office (Source by Google)

❖ **Edition:** January. 2021

ISBN 978-93-92584-70-1

❖ **Price : 200/-**

All Rights Reserved, No part of this publication may be reproduced, or transmitted, in any form or by any means, electronic mechanical, recording, scanning or otherwise, without the prior written permission of the copyright owner. Responsibility for the facts stated, opinions expressed. Conclusions reached and plagiarism, if any, in this volume is entirely that of the Author. The Publisher bears no responsibility for them. What so ever. Disputes, If any shall be decided by the court at Beed (Maharashtra, India)

प्राचार्य मनोगत

शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये आमचे महाविद्यालयाने डॉ. कलाम यांचा जन्मदिवस व वाचन प्रेरणा दिवसाचे औचित्य साधून "ग्रंथ वल्ली आम्हा सोयरी" हे इबूक-बुक युवकांमध्ये वाचनाची आवड निर्माण व्हावी व वाचन संस्कृती वृद्धिंगत व्हावी या हेतूने प्रकाशित करण्याचा निर्णय घेतला. आमचे महाविद्यालय ग्रामीण भागातील आहे. आहे त्या परिस्थितीत वेगवेगळे प्रयोग राबवून ते यशस्वी करण्यासाठी प्रयत्नशील असते. करोनाच्या पार्श्वभूमीवर काही मर्यादा नक्कीच आहे. तरीही आमच्या महाविद्यालयाचे ग्रंथपाल सा. प्रा. डफळ वाय. बी. आणि इंग्रजी विभाग प्रमुख सा.प्रा. ऐदाळे वै. अ. यांनी विविध विषयांवर लेखांसाठी प्राध्यापकांना यथोचित आवाहन केल्यामुळे आम्हाला उदंड प्रतिसाद मिळाला त्यामुळे आम्ही मराठी व इंग्रजी असे दोन स्वतंत्र विभाग करून ग्रंथ प्रकाशित करू शकलो. यामध्ये आपल्या महाराष्ट्रातील विविध विद्यापीठ कार्यक्षेत्रातील प्राध्यापकांनी तर लेख लिहिलेच पण महाराष्ट्रा बाहेरील आसाम, गोवा ई. राज्यातील प्राध्यापकांनी लेख लिहून निवड समितीने दर्जेदार लेखांची निवड करून त्यांना प्रसिद्धी दिलेली आहे. आमच्या निवड समितीने सर्व लेख वाचून काही दुरुस्त्या असतील तर संबधिताना कळवून पुन्हा लेखात बदल करून सर्व प्राध्यापकांनी वेळेत पाठविले. भविष्यात या इ बूक- बुक चा आमच्या कॉलेजला तर फायदा होईलच पण त्या बरोबर सबधित प्राध्यापकांना त्याचा फायदा होणार आहे.

आमच्या महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापकांनी व प्राध्यापकेतर कर्मचारी तसेच सा.प्रा.डफळ वाय. बी. आणि सा.प्रा. ऐदाळे वै. अ. यांनी अथक परिश्रम घेवून हे इबूक-बुक उत्कृष्ट कसे होईल हे पाहीले आहे. हे इबूक-बुक भविष्यात आपल्या संग्रही ठेवण्याइतपत दर्जेदार करण्याचा आम्ही प्रयत्न केलेला आहे. तसेच प्रकाशकांनीही वेळेत सर्व काम पूर्ण करून दिल्याबद्दल त्यांनाही मनस्वी धन्यवाद.

अनुक्रमणिका

- 01) वाचन संस्कृती काळाची गरज
प्रा. डॉ. संजय घोडेकर, पाबळ, पुणे. ||13
- 02) पुस्तकांची चाळ: एक काल्पनिक चर्चासत्र
डॉ. संतोष आबाजी खरात, पुणे ||19
- 03) नव जनसंचार माध्यम और पुस्तक संस्कृति
प्रा. डॉ. सारिका आप्पा भगत, पाबळ,
तह. शिरूर, जि. पुणे ||27
- 04) आधुनिक समाज आणि वाचनाचे महत्व
राहुल बारथे, आळंदी पुणे ||34
- 05) वाचन प्रेरणा दिना निमित्त ग्रंथालयातील उपक्रम
व वाचन कौशल्य विकास
डॉ. सुधीर रामदास नगरकर, मेढा- सातारा ||41
- 06) डॉ. अब्दुल कलामांचे साहित्य:सर्वांगीण विकासाकडे होणारी वाटचाल
प्रा. किशोर सुभाष मुठेकर, पाबळ,
ता-शिरूर, जि. पुणे. ||48
- 07) विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासात महाविद्यालयीन वार्षिक अंकाचे
महत्त्व
प्रा. संतोष शेषराव देशमुख,
डॉ. गोवर्धन औटे, औरंगाबाद ||54

06

डॉ. अब्दुल कलामांचे साहित्य:सर्वांगीण विकासाकडे होणारी वाटचाल

प्रा. किशोर सुभाष मुठेकर.

श्री पद्ममणि जैन महाविद्यालय, पाबळ, ता-शिरूर, जि-पुणे.

प्रस्तावना—

भारतचे ११ वे राष्ट्रपती अबुल पाकीर जैनुलाब्दीन अब्दुल कलाम (जन्म १५-ऑक्टोबर १९३१) यांना डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम ह्या नावाने ओळखले जाते.आपल्या आगळ्या कार्यपद्धतीमुळे ते 'लोकांचे राष्ट्रपती' म्हणून लोकप्रिय झाले. विज्ञानाचा परमभोक्ता असणारे डॉ. कलाम मनाने खूप संवेदनशील व साधे होते. त्यांना रुद्रवीणा वाजण्याचा, मुलांशी गप्पा मारण्याचा छंद होता. भारतसरकारने 'पद्मभूषण', 'पद्मविभूषण' व १९९८मध्ये 'भारतरत्न' हा सर्वोच्च किताब देऊन त्यांचा सन्मान केला. त्यांनी इ.स. २०२० पर्यंत विकसित भारताचे स्वप्न पाहिले. बालपण अथक परिश्रमांत व्यतीत करून विद्येची अखंड साधना करीत खडतर आयुष्य जगलेले, आणि जगातील सर्वांत मोठ्या लोकशाही राष्ट्राच्या राष्ट्रपतिपदी निवड झालेले डॉ. कलाम, हे विद्यार्थ्यांना सदैव प्रेरणा देणारे व्यक्तिमत्व आहे. त्यांचा जन्मदिन १५-ऑक्टोबर 'वाचन प्रेरणा दिन' म्हणून साजरा केला जातो.

डॉ. अब्दुल कलाम हे केवळ हे केवळ शास्त्रज्ञ नव्हते तर ते एक उत्तम शिक्षक, देशभक्त आणि दूरदृष्टी असणारे व्यक्तिमत्व होते. देशाच्या सर्वांगीण विकासासाठी सामाजिक, आर्थिक, शैक्षणिक,

ग्रंथ वल्ली आम्हा सोयरी

49

सांस्कृतिक इ.सर्व पातळ्यांवर भारत आघाडीवर असला पाहिजे असे त्यांचे मत होते. वरील सर्व घटकाविषयी त्यांची मते त्यांच्या साहित्यकृतीतून उमटताना दिसतात.त्यांच्या साहित्यातून दूरदृष्टीकोम पहावयास मिळते.

१. डॉ. अब्दुल कलाम यांचे सामाजिक विचार—

डॉ.ए.पी.जे अब्दुल कलाम यांनी अनेक प्रेरणादायी पुस्तकांचे लेखन केले त्यातील एक 'इंडिया २०२० - द व्हिजन फॉर द न्यू मिलेनियम' या पुस्तकात त्यांनी नमूद केले आहे की ह्यज्जळ पर्यंत भारताला एक विकसित देश आणि ज्ञान महासत्ता बनावे लागेल जेणेकरून ते पहिल्या चार जागतिक आर्थिक शक्ती पैकी एक असेल. यातूनच 'पुर' सारखी योजना अस्तित्वात आली याविषयी ते म्हणतात 'ग्रामीण भागात नाविन्यपूर्ण व वेगवर्धित विकासाचे धोरण राबवून सार्वजनिक खाजगी भागीदारी चा वापर करून राहणीमानाच्या संधी व शहरासारखे सुविधा पुरवून ग्रामीण भागातील लोकांचे राहणीमान सुधारणे पुरा कार्यक्रमाचे ध्येय आहे.' पुरा क्षेत्रातील गावे एकमेकांशी पाचपद्धतीने (Physical, Digital, Knowledge, Economic, Spiritual Connectivity) जोडून यापश्चिन्नाचा पुंज (Village Cluster) तयार करणे अपेक्षित आहे. आगामी काळात पुरा मॉडेलमुळे गावाचा मूलभूत व पायाभूत विकास होणार आहे. पुरा कार्यक्रमाला दुसरी हरितक्रांती, माहिती तंत्रज्ञान, शाश्वत वीज पुरवठा, नदीजोड प्रकल्प आदी कार्यक्रमाची जोड दिल्यास ग्रामीण क्षेत्रात क्रांतिकारक बदल होऊन आर्थिक व सामाजिक विकासाला प्रचंड गती लाभू शकते, असे त्यांचे मत होते. त्यांच्या या सामाजिक विचाराला आधुनिक तंत्र 'नवगांधीवाद' असेही म्हणतात.या विचारातूनच त्यांचा समाजविषयक दृष्टीकोन, ग्रामीण भागाविषयची आत्मीयता आपणास प्रत्ययास येते. त्यांच्या साहित्यातून देशाच्या सर्वांगीण विकास, आपली आर्थिक महासत्तेकडे वाटचाल कशी करता येऊ शकते याविषयाचे चिंतन चाचावयास मिळते.

२. डॉ.अब्दुल कलाम यांचा शैक्षणिक दृष्टीकोन

'शिक्षकांच्या माध्यमातून 'शिक्षण' या शब्दाचा खरा अर्थ